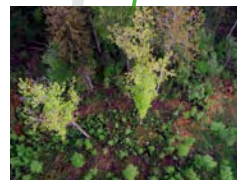

A K C I J U S A B I E D R Ī B A

L A T V I J A S V A L S T S M E Ž I

G A D A P Ā R S K A T S

2005

LATVIJAS VALSTS MEŽI

Satura rādītājs

Fakti	3
Atskats uz uzņēmuma darbību	7
2005. gada svarīgākie notikumi	13
Vētras gads	19
Vētra 1967 – 1969	23
Personāla attīstība	27
Natura 2000	29
Atpūties valsts mežos	31
Nemēslo mežā	33
Vadības ziņojums	35
Revidentu ziņojums	43

SATURS

G A D A P Ā R S K A T S

2005

Meži

Zeme – 1,6 miljoni ha

t. sk. meži – 1,4 miljoni ha

skuju koki – 69%

lapu koki – 31%

koku krājas pieaugums gadā – 7,04 miljoni m³

Saimnieciskā darbība

		2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.
Pārdotā koksne gadā	miljoni m ³	3,72	3,80	3,82	4,18	3,86	3,38
t. sk. apaļkoksnes sortimenti	miljoni m ³	–	–	0,01	0,34	0,73	1,40
Atjaunotās mežu platības	tūkstoši ha	12,9	8,4	9,4	10,8	10,9	11,2
Izkoptās jaunaudzes	tūkstoši ha	25,2	23,0	22,5	27,0	29,4	30,1
Meža ceļu būvniecība	km	–	191	340	383	520	617
Apgrozījums	miljoni LVL	16,8	22,2	27,7	45,9	65,2	69,5
Peļņa pēc nodokļiem	miljoni LVL	0,3	1,0	5,2	13,7	33,8	22,9
Investīcijas	miljoni LVL	2,3	0,7	4,9	6,5	11,4	17,1
Devums valsts un pašvaldības budžetos	miljoni LVL	10,8	12,1	12,7	15,9	20,1	27,3

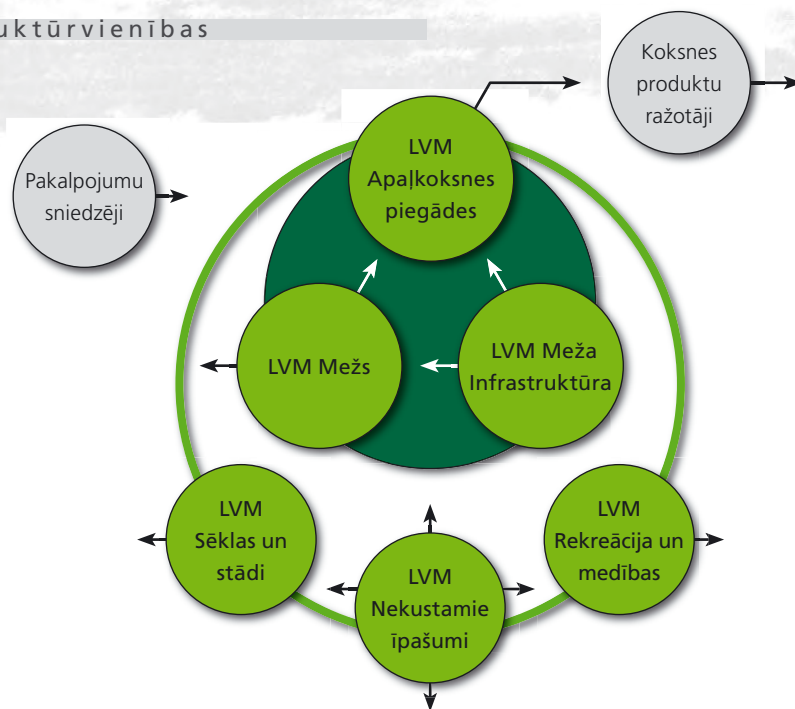
FAKTI

EVKLI

G A D A P Ā R S K A T S

2005

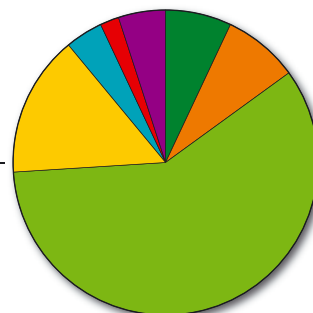
LVM struktūrvienības

Darbinieku skaits

Administrācija	52	7%
LVM Apalkoksnē piegādes	55	8%
LVM Mežs	426	59%
LVM Sēklas un stādi	109	15%
LVM Rekreācija un medības	27	4%
LVM Nekustamie īpašumi	18	2%
LVM Meža infrastruktūra	39	5%

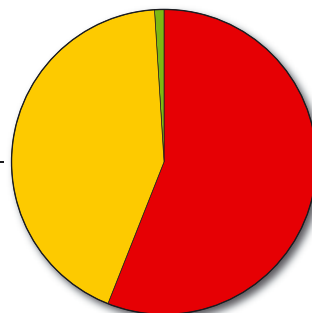
726*

Izglītība

Augstākā	407		56%
Vidējā	312		43%
Pamata	7		1%

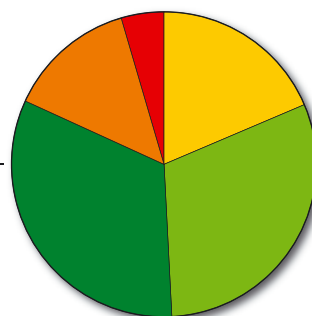
726*

Vecuma grupas

Darbinieki vecumā līdz 30	135		19%
Darbinieki vecumā no 31 – 40	222		30%
Darbinieki vecumā no 41 – 50	237		33%
Darbinieki vecumā no 51 – 60	99		14%
Darbinieki vecumā no 61	33		4%

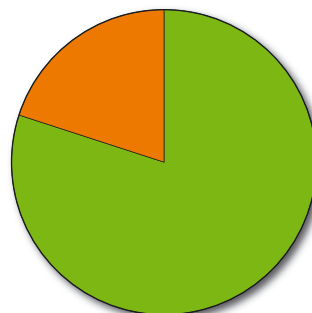
726*

Dzimums

Vīrieši	506		70%
Sievietes	220		30%

726*

* neskaitot sezonas darbiniekus

FAKTI

ĒVKĻI

G A D A P Ā R S K A T S

2005

Roberts Strīpnieks,

akciju sabiedrības "Latvijas valsts meži" valdes priekšsēdētājs

Aizvadītais gads bija grūtākais, bet vienlaikus arī veiksmīgākais gads uzņēmuma pastāvēšanas vēsturē. Grūtākais, jo bija 8. un 9. janvāra vētra, kurai analoģu jāmeklē 40 gadus atpakaļ. Veiksmīgākais, jo, par spīti šīm grūtībām, mums izdevās veiksmīgi realizēt iepriekš iecerētos ambiciozos attīstības plānus.

Krīzes laikā uzņēmums nodemonstrēja lielisku elastību un lēmumu pieņemšanas efektivitāti visos pārvaldes līmeņos. Lieli uzņēmumi tradicionāli tiek asociēti ar lempīgu milzeni vai tankkuģi, kam vajadzīgi vairāki kilometri, lai apgrīztos. Vētras seku likvidēšanas laikā mēs nodemonstrējām, ka tas tā nav un uzņēmums spēj efektīvi strādāt un operatīvi reaģēt arī laikā, kad viss ārkārtīgi strauji mainās.

Liels paldies uzņēmuma darbiniekiem, kas nepadevās apjukumam nevienā Latvijas novadā – jau pirmajās dienās pēc postošās dabas parādības visā Latvijā intensīvi tika vākti koki no meža ceļiem un atjaunota normāla meža infrastruktūras funkcionēšana. Vētra vēl nebija īsti rimusies, kad mēs jau strādājām. Tāpat jāsauc paldies mūsu koksnes pircējiem un pakalpojumu sniedzējiem par sadarbību un izpratni, jo nevienam nebija pieredzes

šādas visas valsts mēroga dabas katastrofas seku pārvarēšanā. Šī vējgāze arī pierādīja, ka elastīgas apaļkoksnes izstrādes un piegāžu sistēmas esamība ir vienīgais atbalsts meža īpašniekam, cīnoties ar dabas stihijām.

Tomēr vētras dēļ dzīve neapstājās. LVM veiksmīgi uzsāka īstenot daudzus jaunus projektus, kuri nebija saistīti ar vētras seku likvidēšanu. Struktūrvienībai "LVM Rekreācija un medības" pagājušajā gadā veiksmīgi izdevās pārveidot savu biznesa modeli – no vienkāršas, medniekus apkalpojošas organizācijas tā ir pārvērtusies par specifiskā nišā strādājošu tūrisma aģentūru ar milzīgu nākotnes potenciālu. Tieši pateicoties aizvadītā gada ieguldījumam, 2006. gadā sāks funkcionēt divi tūrisma un informācijas centri – "Ezernieki" un "Spāre". Tas būs principiāli jauns lēciens ekotūrisma attīstībā Latvijā.

VADĪBA

VADĪBA

G A D A P Ā R S K A T S

2005

Jāmin arī "LVM Sēklas un stādi" attīstības plāni, kuri tika uzsākti pagājušajā gadā, bet to rezultātus mēs izjutīsim jau šogad. Līdz ar to mēs varam runāt par jaunu, konkurētspējīgu uzņēmuma eksporta preci. Tam jau ir precedents. Pirmie egļu stādi jau nonākuši Zviedrijā. Ja kāds pirms pieciem gadiem par to stāstītu, neviens neticētu.

2005. gadā uzņēmumā tika izveidotas divas jaunas struktūrvienības – "LVM Meža infrastruktūra" un "LVM Nekustamie īpašumi". Pirmās struktūrvienības uzdevums ir nodrošināt meža infrastruktūras objektu (meža ceļu, meliorācijas sistēmu utt.) būvniecības procesu. Palielinot meža autoceļu blīvumu, tiek palielināta arī meža apsaimniekošanas efektivitāte visā meža apsaimniekošanas ciklā. Ceļu tuvums ļauj samazināt meža stādīšanas un kopšanas izmaksas, kā arī kokmateriālu pievešanas attālumu no cirsmas līdz ceļam, tādējādi padarot cirsmas vērtīgākas.

Struktūrvienības "LVM Nekustamie īpašumi" galvenais uzdevums ir nodrošināt racionālu un tiesiski pamatotu LVM valdījumā un īpašumā esošo nekustamo īpašumu apsaimniekošanu, nodrošinot resursu (zemes, ēku, būvju, inženiertehnisko komunikāciju u. c.) pieejamību darbības virzienu mērķu realizācijai. Jauno struktūrvienību izveidošanā tika iesaistīts liels darbinieku skaits un tika veikts milzīgs sagatavošanas darbs, lai tās 2006. gadā varētu veiksmīgi sākt savu darbu. Un tas viss notika paralēli vētras seku likvidācijai.

Pateicoties tieši šīm veiksmīgi pārvarētajām grūtībām un straujai attīstībai, Eiropas un arī pasaules mežsaimniecības aprindās ir pamanījuši uzņēmumu, kas pašreiz kļūst par nozares inovatīvu platformu visdažādākajās jomās. Ārzemēs sāk saprast, ka AS "Latvijas valsts meži" potenciāls ir daudz lielāks nekā mūsu mazā valsts Latvija. Tieši tāpēc pie mums notika Eiropas valsts mežu apsaimniekotāju konference, kas tika atzīta par vislabāko visā šīs tradīcijas pastāvēšanas vēsturē. Tieši tāpēc līdztekus ar tādiem ES mežu nozares smagsvariem kā Austrijas, Francijas, Somijas valsts mežu apsaimniekotājiem Latvijai bija gods piedalīties ES valsts mežu apsaimniekotāju jumta organizācijas dibināšanā.

Rudenī uzņēmumā tika veikts pētījums par uzņēmuma korporatīvo kultūru. Tā ietvaros izkristalizējās vārdi un izteicieni, kuri visbiežāk tika lietoti, raksturojot LVM valdošās vērtības. Ikviens īpašnieks un uzņēmuma vadītājs var būt lepns ar kolektīvu, kas kā galvenās vērtības definējis godīgumu, sasniegumus un darba rezultātus, kompetenci, sadarbību, dzīvesprieku, kā arī lepnumu par savu organizāciju. Pēc iestāšanās Eiropas Savienībā Latvijā notiek straujas pārmaiņas. Ja mēs negribam pazaudēt mūsu uzņēmuma lielāko vērtību – izglītotus un domājošus cilvēkus – mūsu vienīgais veids ir meklēt ceļus, kā strādāt vēl efektīvāk, vēl ražīgāk nekā līdz šim. Lai atrastu šīs rezerves, mums noderīgs būs ikviena padoms.

Anatolijs Gorbunovs,
akciju sabiedrības "Latvijas valsts meži" padomes priekšsēdētājs

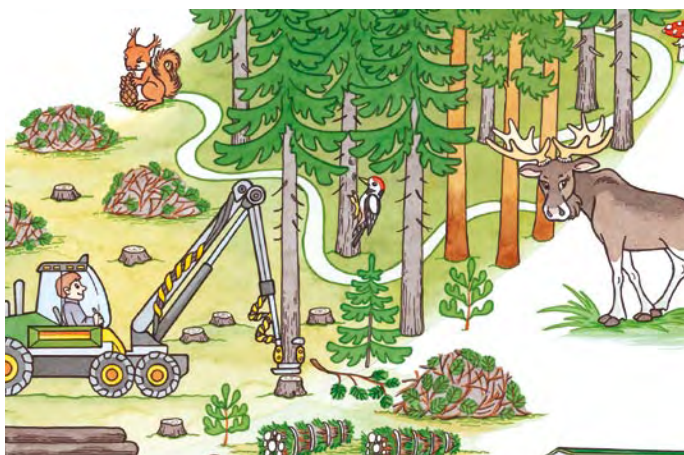
Akciju sabiedrības "Latvijas valsts meži" (LVM) padome, izskatot LVM 2005. gada darbības pārskatu un sagatavojot ziņojumu akcionāram, konstatēja, ka saimnieciskie un finanšu rādītāji apliecina: LVM darbības plāns un budžets 2005. gadā ir izpildīti.

2005. gads bija īpašs ar to, ka jau pašā gada sākumā – 8. un 9. janvārī – Latvijā plosījās īpaši spēcīga viesulvētra, kas nodarīja milzīgus postījumus mežiem. LVM apsaimniekotajās valsts mežu platībās viesulvētras laikā tika bojāta koksne aptuveni trīs miljonu kubikmetru apjomā gan vējgāzēs, gan vējlauzēs. Līdz ar to LVM 2005. gada virsuzdevums bija vērienīgo vētras postījumu maksimāli ātra novākšana.

Otrs aspekts, kas spilgti raksturoja pagājušo gadu, bija skuju koku koksnes cenas pat trīskārša pazemināšanās, ko izraisīja vētras postījumos gāztās koksnes strauja nonākšana tirgū no valsts, privātajiem un kaimiņvalstu mežiem. Turklāt, tā kā vētra bija izpostījusi ievērojamas mežu platības, gan Latvijā, gan citās viesulvētras skartajās valstīs ievērojami pieauga pieprasījums pēc mežizstrādes un koksnes transporta pakalpojumiem un līdz ar to aptuveni par 30 procentiem pieauga visu pakalpojumu izmaksas. Visi šie faktori ietekmēja LVM saimnieciskās darbības rezultātus 2005. gadā, tāpēc LVM akcionārs grozīja uzņēmuma budžetu 2005. gadam, samazinot gan neto apgrozījumu, gan arī peļņu.

Kaut arī Ministru kabinets pēc viesulvētras pieņēma lēmumu, ka 2005. gada plānotajai ciršanas tāmei mežos jāpieskaita vēl vētras bojātā koksne, tomēr LVM, izstrādājot uzņēmuma darbības stratēģiju 2005. gadam pēc viesulvētras, nolēma minimāli palielināt kopējos ciršanas apjomus un pamatā balstīties uz viesulvētrā bojāto koku izstrādi. Līdz ar to aptuveni divi miljoni kubikmetru koksnes valsts mežos uz vētras bojāto koku izstrādes rēķina netika nocirsti. Tagad nenocirstā koksne turpina augt un turpmākajos gados dos nozarei kvalitatīvāku koksni un LVM lielāku peļņu. Paraleli vētras bojātās koksnes savākšanai mežos LVM organizēja jau izstrādāto platību apmežošanu, kas ir ļoti būtiski, raugoties uz valsts mežu platību apsaimniekošanu ilgtermiņā.

Vēlos paust gandarījumu, ka LVM līdz šim savu darbu ir organizējis tā, ka uzņēmuma struktūrvienības bija gatavas operatīvai viesulvētras postošo seku novēršanai, maksimāli ātri savācot mežos bojāto koksni, lai tā nezaudētu kvalitāti, un nelabvēlīgos tirgus apstākļos valstij maksimāli izdevīgi pārdodot. Tas, ka uzņēmums spēja sekmīgi strādāt smagās krīzes situācijās, ne tikai ikdienas apstākļos, apliecina, ka līdzšinējā LVM darbība ir plānota pareizi.

MEŽA APSAIMNIEKOŠANAS CIKLS

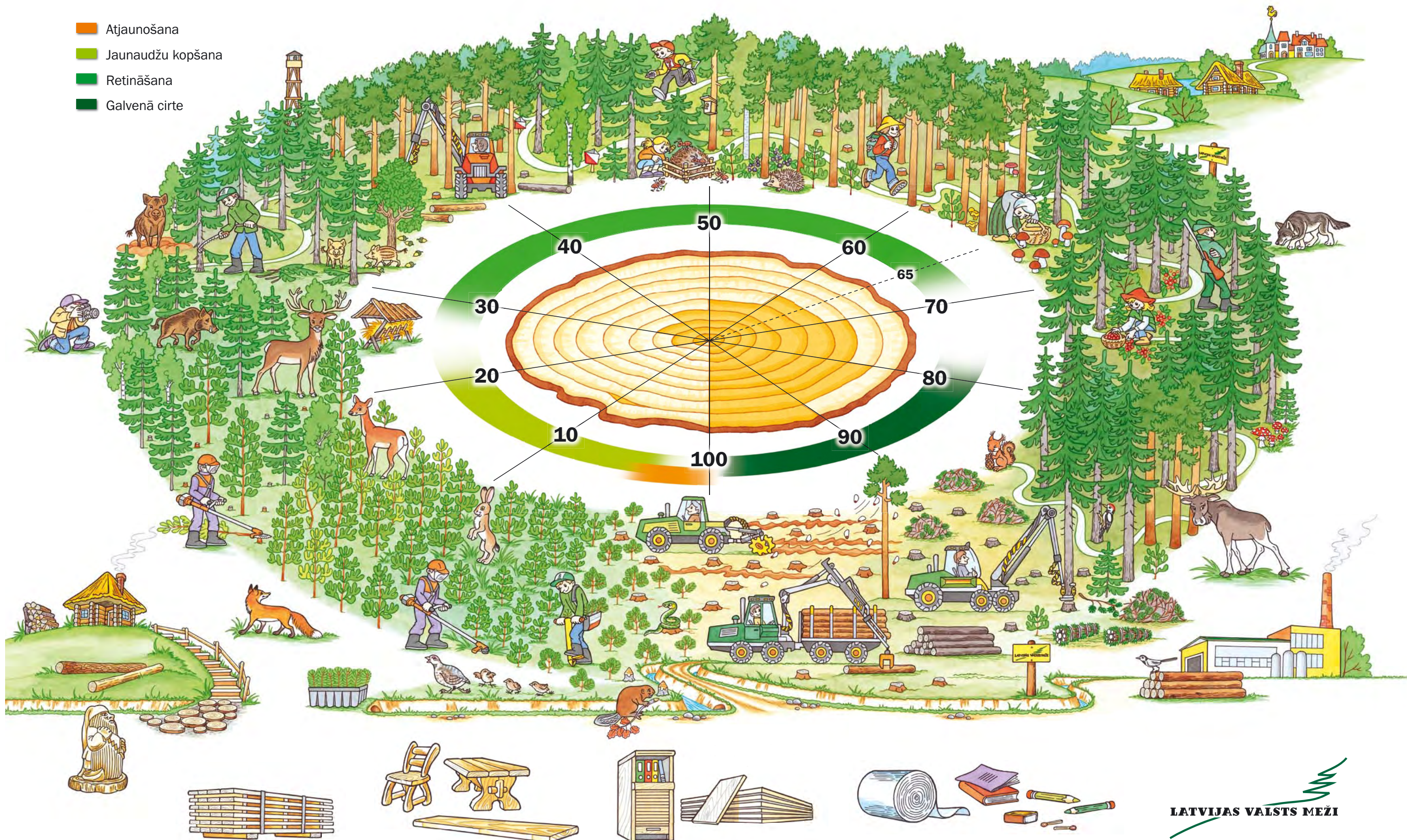
MEŽA APSAIMNIEKOŠANAS CIKLS

G A D A P Ā R S K A T S

2005

Meža apsaimniekošanas cikls

- Atjaunošana
- Jaunaudžu kopšana
- Retināšana
- Galvenā cirte

Būtiski, ka 2005. gadā turpinājās valsts meža kapitāla vērtības palielināšana, turpinot iepriekš sākto LVM meža ceļu būvniecības un rekonstrukcijas programmu. Izbūvēti 617 kilometri jaunu meža ceļu, kas samazina koksnes pievešanas izmaksas līdz ceļam un tādējādi ceļ šīs koksnes vērtību. Tāpat ļoti svarīgi, ka arī 2005. gadā turpinājās struktūrvienības "LVM Sēklas un stādi" attīstība un darbības uzlabošana.

2005. gadā LVM sāka vēl kādu būtisku projektu: izpēti par iespējām Latvijā ražot šķeldu no ciršanas atliekām (zari, galotnes u. tml.), ko var efektīvi izmantot siltumenerģijas un elektroenerģijas ražošanā. Eiropas praksē tas nav nekas jauns, taču Latvijā šī lieta ir attīstības stadijā, tomēr kļūst arvien aktuālāka, ievērojot fosilā kurināmā (gāze, nafta, ogles) cenu pastāvīgu pieaugumu.

2005. gadā LVM veica aktivitātes, kas saistītas ar sabiedrības izglītošanu par mežā noritošajiem procesiem, meža nozīmi valsts tautsaimniecībā, un, protams, realizēja vērienīgu akciju "Nemēslo mežā!", kas guva lielu atsaucību sabiedrībā un tāpēc tiks turpināta arī 2006. gadā. Valsts meži Latvijā ir pieejami ikvienam sabiedrības loceklim, tāpēc LVM pērn turpināja iekārtot un labiekārtot atpūtas un izziņas objektus valsts mežu platībās, sākot ar soliņiem un uguns-kura vietām mežmalā un beidzot ar pastaigu un izziņas takām nozīmīgos dabas un kultūrvēsturiskos objektos.

Visbeidzot, vērtējot LVM darbību, secināms, ka efektīva meža apsaimniekošana, attīstīta meža infrastruktūra un kvalitatīvs stādāmais materiāls (pat Zviedrijas mežsaimnieki sāk pirkt LVM audzētos stādus) nākotnē nodrošinās koksražošanas nozari ar kvalitatīvu koksni un valstij maksimālos ieņēmumus no tai piederošajiem mežiem, protams, ievērojot dabas un vides aizsardzības prasības un sabiedrības intereses.

VADĪBA

VADĪBA

G A D A P Ā R S K A T S

2005

8., 9. janvāris

Spēcīgākā vētra pēdējo 35 gadu laikā, kas izgāza vai nolauza 2,8 milj. m³ koksnes LVM apsaimniekotajos mežos. Jau ar 10. janvāri tika uzsākta vētras seku likvidēšana.

27. janvāris

Pirmo reizi LVM organizē iepriekšējā (2004.) gadā finansēto zinātnisko pētījumu gala atskaišu publisku prezentāciju un apspriešanu. Zinātnisko pētījumu veikšanai 2005. gadā LVM ieguldīja 231 tūkstoti latu.

21.–25. februāris

Deviņpadsmit LVM darbinieki Latvijas komandas (SO "Meža sports") sastāvā piedalījās 37. Eiropas meža darbinieku meža biatlona sacensībās (EFNS) Raubičos, Baltkrievijā. Bronzas medaļas izcīnīja LVM pārstāve Inese Zvirgzdiņa no Vidusdaugavas mežsaimniecības un Jānis Kaimiņš no Ogres meža tehnikuma. Tas bija veiksmīgākais latviešu sniegums, kopš Latvija piedalās šajās sacensībās.

23. aprīlis

Meža dienu 2005 centrālais pasākums Rīgā, Doma laukumā, ar devīzi "Mežs – vērtība ikvienam", kurā LVM piedalās ar savu telti, piedāvājot pasākuma apmeklētājiem dažādas izglītojošas un atraktīvas aktivitātes.

Meža dienas 2005

26. aprīlis

LVM piedalās Eiropas meža nozares tehnoloģiskās platformas nacionālās atbalsta grupas dibināšanā. Lai turpmākajos gados efektīvāk piesaistītu ES finanšu atbalstu, ar mērķi paaugstināt meža nozares konkurētspēju, šī grupa izstrādā nozares stratēģisko vīziju un piedalās kopējā ES meža nozares tehnoloģiskās platformas procesā.

2005. GADA SVARĪGĀKIE NOTIKUMI

4. maijs

LVM kopā ar olimpiešiem Jāni Lūsi, Lieni Sastapu un vairāk nekā simt jauniešiem no "Projekta Pēdas" atklāja valsts mežos jaunu akciju "1=2", kuras ietvaros 4. maijā dāvināja savai valstij svētkos 2 ha meža. Šīs akcijas mērķis ir parādīt Latvijas sabiedrībai, ka AS "Latvijas valsts meži" katra nocirstā koka vietā iestāda divus.

13. maijs

Tērvetes dabas parks tiek apbalvots kā Bērnu un ģimenes lietu ministrijas rīkotā konkursa "Ģimenei draudzīgākā vieta Latvijā" uzvarētājs, kuru lielākā daļa Latvijas iedzīvotāju, kas piedalījās balsojumā, atzina par tikamāko un ģimenes atpūtai piemērotāko vietu Latvijā.

2. jūnijs

Daudzskaitlīga LVM darbinieku grupa (vairāk nekā 100 cilvēku) apmeklēja apjomīgāko pasaules mežsaimniecības izstādi *Elmia Wood* Jēnčēpingā, Zviedrijā, iepazīstot jaunākās tehnoloģijas mežsaimniecībā.

6.–10. jūnijs

LVM organizē Eiropas valsts mežu apsaimniekojošo organizāciju 6. konferenci, kuras laikā Latvijā tiek nodibināta Eiropas valsts mežu apsaimniekotāju asociācija EUSTAFOR.

Tērvetes dabas parks

11. jūnijs

LVM darbinieki iepazīstas ar Gaujas plostnieku amata tradīcijām, kas ir meža nozares kultūrvēsturisks arods.

1. jūlijs

Tiek nodibināta struktūrvienība "LVM Meža infrastruktūra". Tās uzdevums ir attīstīt meža infrastruktūru – meža ceļus un meliorācijas sistēmas.

11.–16. jūlijs

LVM kopā ar sabiedrisko organizāciju "Meža sports" organizē Eiropas meža darbinieku sacensības orientēšanās sportā (12. EFOL) Ventspilī, kurās piedalījās aptuveni 400 meža darbinieku no 15 valstīm. LVM rīkoja ekskursijas sacensību dalībniekiem, demonstrējot mūsu meža apsaimniekošanas ciklu.

23.–24. jūlijs

LVM Rietumvidzemes mežsaimniecības organizētajās "Meža spēlēs" Mārkuličos kopīgi sporto un atpūšas visu LVM struktūrvienību, kā arī meža nozares izglītības un pārvaldes iestāžu komandas.

Nemēslo mežā

27. jūlijs

LVM uzsāk vērienīgu akciju "Nemēslo mežā" pret meža piemēslošanu ar sadzīves atkritumiem, kurā iesaistās Vides aizsardzības fonds un vairāki privāti uzņēmumi.

22. augusts

Lai pilnveidotu sabiedrības izpratni par mežu un tajā notiekošajiem procesiem, LVM un Globālais Vides izglītības fonds 22. augustā paraksta sadarbības memorandu, kura ietvaros LVM uzsāk īstenot Latvijas skolās jaunu vides izglītības programmu "Izzini mežu".

2005. GADA SVARĪGĀKIE NOTIKUMI

2005. GADA SVARĪGĀKIE NOTIKUMI

G A D A P Ā R S K A T S

2005

25. augusts

"LVM Sēklas un stādi" organizē starptautisku semināru par jaunākajām meža stādu audzēšanas tehnoloģijām, kurā piedalās dalībnieki no 8 valstīm: Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, Zviedrijas, Dānijas, Somijas, Polijas un Baltkrievijas.

16. septembris

LVM saņem Latvijas Darba devēju konfederācijas (LDDK) atzinību par inovatīvu uzņēmējdarbību. Šāds novērtējums iegūts par modernu tehnoloģiju ieviešanu un attīstību meža stādu ražošanā.

19. septembris

Lai veicinātu neatkarīgas apalkoksnas uzmērīšanas sistēmas izveidi Latvijā, LVM piedalās "Kokmateriālu pārdevēju biedrības" nodibināšanā.

30. septembris

Akcijas "Nemēslo mežā" ietvaros LVM rīko meža sakopšanas talku, kurā atkritumus Engures piekrastes mežā divu kilometru garumā palīdzēja savākt Ministru prezidents Aigars Kalvītis, Vides ministrs Raimonds Vējonis, Bērnu un ģimenes lietu ministrs Ainars Bašņiks un Iekšlietu ministrs Ēriks Jēkabsons. Talkas gaitā tiek savākti vairāki kubikmetri dažādu sadzīves atkritumu.

LVM rīko meža sakopšanas talku

3.–6. oktobris

Notiek kārtējais FSC uzraudzības audits četrās LVM mežsaimniecībās, netiek saņemts neviens jauns aizrādījums. Tas apliecina, ka valsts mežu apsaimniekošana Latvijā aizvien notiek atbilstoši augstākajiem mežsaimniecības standartiem pasaulē.

15. novembris

Eiropas Kokapstrādes industrijas konfederācijas (*CEI-Bois*) Ģenerālās asamblejas sanāksmē Rīgā tiekas 43 pārstāvji no 23 valstīm. Konferences laikā delegāti apmeklē LVM un iepazīstas ar valsts mežu apsaimniekošanu Latvijā.

17. novembris

Latvijas Republikas proklamēšanas dienas priekšvakarā svinīgi atklāj LVM uzbūvēto skatu torni Ložmetējkalnā, Tīrelpurvā. 27 metrus augstais panorāmas skatu tornis piedāvā iespēju ikvienam interesentam aplūkot iespaidīgo panorāmu, kas paveras no skatu torņa, plašāk iepazīstot tautas vēsturē nozīmīgās latviešu strēlnieku Ziemassvētku kauju vietas.

1. decembris

LVM, Valsts meža dienesta un Zviedrijas Östra Götaland Meža pārvaldes kopprojekta "Dabisko mežu biotopu apsaimniekošana Latvijā" (2003.–2005. g.) noslēguma seminārs. Projekta ietvaros veikts Latvijā līdz šim nerealizēts mežu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas novērtējums – "trūkumu" analīze ("*gap*" *analysis*).

Skatu tornis Ložmetējkalnā

30. novembris – 2. decembris

LVM uzsāk izpēti par nākotnes kurināmā – biomasas – izmantošanu enerģētikā, iepazīstoties ar citu valstu pieredzi.

2005. GADA SVARĪGĀKIE NOTIKUMI

G A D A P Ā R S K A T S

2005

Viesuļvētra un tās ietekme uz akciju sabiedrību "Latvijas valsts meži".

2005. gada 8.-9. janvāra aktīvie Atlantijas cikloni orkāna spēka vēja brāzmas atnesa gan Eiropas ziemeļu daļai, gan arī Baltijai. Stiprā vēja un plūdu rezultātā Ziemeļeiropā bojā gāja vairāk nekā 10 cilvēku. Situāciju Latvijā ietekmēja ciklona dienvidu mala, kas nozīmē, ka Latvijas teritorija atradās maksimālo vēja ātrumu zonā. Iepriekšējā līdzīgā ciklona darbības postošās sekas Latvijā bija jūtamas 1969. gadā. Janvāra vētra nodarīja ievērojamus zaudējumus Latvijas mežiem, izgāžot vai salaužot apmēram 16 tūkstošus hektāru mežaudžu. Šāda apjoma vētras seku likvidēšana Latvijā pirmo reizi tika veikta tirgus ekonomikas apstākļos. Kopumā 8.-9. janvāra vētras rezultātā bojātās koksnes apjoms, pēc ekspertu atzinuma, ir 7,4 miljoni kubikmetru.

Kā liecina izsniegtie ciršanas apliecinājumi, likvidējot vēja postījumu sekas, pilnībā tika nocirstas audzes 17,4 tūkst. ha platībā. Kopumā vēja ietekmē par bojātām un augstspēju zaudējušām, tāpēc nocērtamām, atzīts 16 031,1 hektārs mežaudžu (t. sk. valsts mežos – 4 627,2 ha).

LVM struktūrvienība "LVM Apaļkoksnes piegādes" (LVM AP) deva milzīgu ieguldījumu vētras seku novēršanā, sevišķi tās sākumposmā, kad tieši ar šīs struktūrvienības palīdzību uzņēmums varēja tūlīt pēc vējgāzēm uzsākt cirsmu izstrādi un koksnes realizāciju. Īsā laikā (janvāris–marts) LVM AP izstrādāja un realizēja vairāk nekā 0,5 milj. m³ vējgāztās koksnes. Pārdodot tikai augošus kokus izsolē un partneriem ar ilgtermiņa mežizstrādes līgumiem, pastāvēja reāls risks, ka 2005. gada laikā vējgāžu postījumi netiktu novērsti ar visām no tā izrietošajām sekām. Sevišķi arī jāuzsver LVM AP ieguldījums, tūlīt pēc vētras atbrīvojot meža ceļus no sagāztās koksnes, un darbs vietās, kur vējgāze radīja bīstamus darba apstākļus koku gāzējiem, izstrādājot šīs cirsmas ar meža mašīnām. Tas ļauj secināt, ka LVM AP jāturpina strauji attīstīties, īpaši jau kopšanas ciršu izstrādes virzienā.

Savlaicīgi nesavākta vētras bojāto skujkoku koksne veicina stumbra kaitēkļu, it īpaši egļu astoņzobu mizgrauža savairošanos. 2005. gadā šo kaitēkļu populācija pieauga desmitkārtīgi attiecībā pret 2004. gadu, tomēr nesasniedza masu savairošanās sliekšni.

Kā zināms, astoņzobu mizgrauzis vairojas bojātā koksnē, līdz ar to vētras laužto koku ātrāka izvākšana no postītajiem mežiem ierobežotu šī meža kaitēkļa izplatību. Pēc iepriekšējām postošām vējgāzēm 1967. un 1969. gadā gausās vētras seku likvidēšanas dēļ masveidā savairojās egļu astoņzobu mizgrauzis, radot aptuveni tādus pašus zaudējumus, kādus bija nodarījis vējš.

VĒTRA

ALIBA

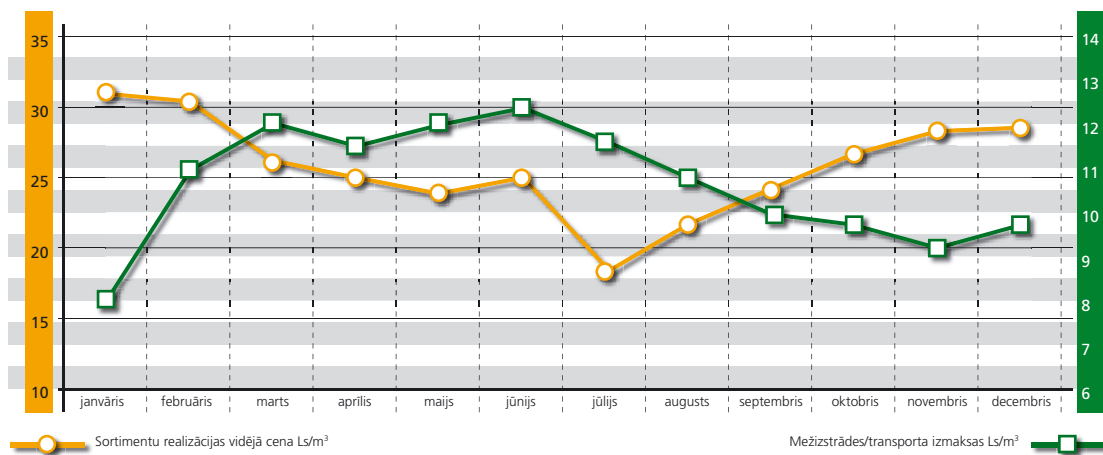
G A D A P Ā R S K A T S

2005

Papildus tam 2005. gada pavasarī LVM valdījumā esošajos mežos tika izvietots 1100 feromonu slazdu un dispenseru. Slazdi tika izvietoti svaigos skujkoku izcirtumos iepriekšējā gada egļu astonezību mizgrauža "ligzdu" tuvumā. Šobrīd galvenais uzdevums meža aizsardzībā – nodrošināt visa nepieciešamā inventāra un materiālu sagādi darbiem egļu astonezību mizgrauža izplatības ierobežošanai. Joprojām pastāv risks, ka labvēlīgu klimatisko apstākļu gadījumā tomēr var notikt mizgraužu masveida savairošanās, jo privātos mežos aizsardzības pasākumi netiks veikti vai arī tiks veikti nepietiekamā apmērā.

2005. gada janvārī vējgāzes izraisīja krāsas pārmaiņas gan kokmateriālu tirgū, gan ar kokmateriālu sagatavošanu un piegādi saistīto pakalpojumu tirgū. Ekoloģiskas katastrofas novēršanai un ekonomisku zaudējumu mazināšanai nepieciešamo mežizstrādes jaudu mobilizācija izraisīja būtiskas pakalpojuma pieprasījuma izmaiņas, kas gluži kā ekonomikas teorijā izraisīja pakalpojuma cenu pieaugumu. Vējgāžu izstrādes specifika un procesa ražīgums paši par sevi sekmēja augstāku izmaksu līmeni. Kokmateriālu transporta jomā cenu līmeni lielā mērā noteica Zviedrijas tirgus cenu līmenis, jo Latvijas pārvadātāju jaudas burtiski sadalījās starp šiem diviem tirgiem. Savukārt kokmateriālu tirgū, kokzāģētavu pirkstspēju regulēja kokmateriālu cenu kritums, ko izraisīja neredzēts piedāvājuma pieaugums, radot pārprodukciju tirgū. Kokvedēju sastāvi bija spiesti pavadīt vairākas stundas garās rindās pie kokzāģētavām. Beidzoties vējgāžu cirsma izstrādei, otrajā pusgadā situācija pakāpeniski uzlabojās, jo gan kokmateriālu pārdošanā, gan pakalpojumu apmaksā tika piemērotas līgumcenas, kas bija veidojušās pirms vējgāžu tirgus situācijas ietekmē.

Sortimentu realizācijas un ražošanas pakalpojumu cenas 2005. gadā

VĒTRA 1967 – 1969

LETBA 1967 – 1969

G A D A P Ā R S K A T S

2005

No vējgāžu un vējlaužu vēstures

Prof. Zigurds Saliņš

Latviju viesulvētras piemeklējušas arī senāk. Ir ziņas, ka 1795. gada 10. jūnijā spēcīga viesulvētra no Daugavas grīvas virzījās pāri Burtniekiem un tālāk uz Peipusa ezeru. Vētra plosījās četras stundas, to pavadīja pērkona negaiss un krusa, kuras graudi svarā bija ap 400 gramiem. Vētra izgāza un nolauza līdz 50 cm resnus kokus. Apmēram pēc gadsimta – 1872. gada 10. maijā – viesulvētra traucās aptuveni 70 km joslā no Bārtas pāri Remtei uz Rīgu un tālāk – Smiltēni un Gaujienu. Šajā viesulvētrā sevišķi cieta Allažu, Siguldas, Cēsu un Smiltēnes novadu meži. Par postījumu apjomiem ziņu nav.

Nepagāja ne 100 gadu, un pagājušā gadsimtā mūsu zemi ar divu gadu starplaiku piemeklēja divas ļoti spēcīgas viesulvētras.

1967. gadā naktī no 17. uz 18. oktobri Latviju sasniedza viesulvētra, ko radīja virs Dānijas izveidojies ciklonu pāris. Tās ātrums bija apmēram 30 metru, bet atsevišķām brāzmām – pat 45 metriem sekundē. Viesulvētra virzījās no Liepājas pāri Aizputei, Saldum un tālāk uz Jaunjelgavu un Jēkabpili, kur tās spēks pakāpeniski noplaka. Šajā vētrā Latvijas valsts mežos tika izgāzti un nolauzti aptuveni 12 miljoni m^3 koku, kas atbilda gandrīz triju gadu ciršanas tāmei. Visvairāk bija cietuši Liepājas (2,3 milj. m^3), Aizputes (0,8 milj. m^3), Dobeles (0,6 milj. m^3), Jaunjelgavas (1,0 milj. m^3) un Jēkabpils (0,8 milj. m^3) toreizējo mežrūpniecības saimniecību (MRS) meži. Ievērojami mežaudžu postījumi bija arī citās MRS. Meži vairāk cieta no vējgāžēm, nevis vējlaužēm, jo tajā laikā zeme bija stipri izmirkusi un vēl nebija sasalusī. Lapu koki bija lapotā stāvoklī, tāpēc tie cieta tāpat kā skujukoki.

Tūlīt pēc viesulvētras visās MRS tika pārtraukta ieplanoto cirsmu izstrāde un visi spēki koncentrēti, lai novāktu izpostītās mežaudzes. Vējgāžu izstrādei norīkoja mežstrādniekus no vētras mazāk skartajām MRS, piesaistīja arī kolhozniekus, sovhozniekus, kā arī tā saucamos "pašsagatavotājus" no citām organizācijām un uzņēmumiem. Ar to vien nepietika, tāpēc darbā iesaicināja strādniekus no Baltkrievijas, Ukrainas un Krievijas mazmežainajiem apgabaliem. Daļai no tiem nebija ne mazāko iemaņu mežstrādes darbos, tāpēc bieži notika smagi nelaimes gadījumi. Lielu daļu no kokmateriāliem, kurus sagatavoja piesaistītie strādnieki, izveda uz "plašo dzimteni", savukārt daļa no iebraucējiem palika uz pastāvīgu dzīvi Latvijā.

1967. gada viesulvētras postījumu likvidācija vēl nebija beigusies, kad 1969. gadā, naktī uz 2. novembri, Latviju piemeklēja jauna viesulvētra, kas nāca no Baltijas jūras un Rīgas līča. Tā visvairāk skāra Alsungas (0,6 milj. m^3), Ventspils (0,74 milj. m^3), Ugāles (1,2 milj. m^3), Dundagas (1,75 milj. m^3), Kuldīgas (0,7 milj. m^3), Talsu (1,5 milj. m^3), Tukuma (1,0 milj. m^3), Rīgas (0,5 milj. m^3), Inčukalna (0,65 milj. m^3), Limbažu (1,0 milj. m^3) un Salacgrīvas MRS (0,6 milj. m^3). Attālinoties no jūras austrumu virzienā, vētras postījumi pakāpeniski samazinājās. Pavisam šajā viesulvētrā valsts mežos izgāza un nolauza 14,4 milj. m^3 . Šajā vējgāžē lapu koki jau bija nometuši lapas, tāpēc tie cieta mazāk. Viesulvētrās visizturīgākas bija jaunaudzes. Vidēja vecuma audzēs bija novērojama vējlauze, bet vecākās audzēs – vējgāze. Tas tāpēc, ka pieaugušajās audzēs stumbri ir resnāki un mehāniski izturīgāki, toties sakņu sistēma nereti jau ir cietusi no trūpes.

VĒTRA 1967 – 1969

1967 – 1969

G A D A P Ā R S K A T S

2005

Abu viesulvētru kopējie postījumu apjomi valsts mežos bija aptuveni 26 milj. m³ (tajā skaitā egļu audzēs – aptuveni 19 milj. m³). Pieskaitot mizgraužu invāzijas sekas, ko sekmēja stipri ieilgusī vējgāžu izstrāde, kā arī siltās, sausās vasaras un nepietiekamie mizgraužu apkarošanas pasākumi, kopējie koksnes zaudējumi valsts mežos bija aptuveni 31 milj. m³.

Lai novērstu meža ugunsgrēku izplatību, lielākajos viesulvētras izpostītajos valsts meža masīvos ugunsbīstamības periodos tika ierobežota automašīnu kustība un dažviet pat aizliegta mežu apmeklēšana.

Viesulvētru izpostīto mežaudžu nociršana un sagatavoto kokmateriālu lielākās daļas izvešana tika pabeigta 1971. gada beigās, taču atsevišķu vējgāžu puduru, meža kaitēkļu invadēto un nokaltušo koku novākšana, galvenokārt no vētras postījumu apmalēm, turpinājās līdz pat 1973. gada rudenim.

Jānorāda, ka šajā periodā republikā līdzās toreizējai Mežsaimniecības un mežrūpniecības ministrijai īslaicīgi tika organizētas dažas nelielas pārvaldes institūcijas, kuras koordinēja no citām savienotajām republikām iebraukušo mežizstrādātāju darbu, ciršanas fonda sadalei paliekot ministrijas pārziņā.

Vējgāžu izstrādes laikā, ko tautas valodā sauc par "gucuļu laikiem" (šīs Aizkarpatu tautas pārstāvji sevišķi aktīvi darbojās, izstrādājot vējgāzes), stipri cieta meža darbinieku morāle. Šajā periodā Ukrainas un Krievijas kolhozu, kā arī dažādo "melno brigāžu" pārstāvji braukāja pa Latvijas rajoniem ar naudas koferiem un mēģināja uzpirkt gan MRS darbiniekus, lai iegūtu labākās cirsmas, gan dzelzceļniekus, lai dabūtu vagonus sagatavoto kokmateriālu nosūtīšanai uz Krieviju un Ukrainu, īpaši uz Aizkarpatiem, kur tolaik bija liels kokmateriālu deficīts un to cena vairākkārtīgi pārsniedza Latvijas cenas. Atradās cilvēki, kuri "naudas velnam" atdeva mazo pirkstiņu, bet tas paņēma visu roku. Dažs labs morāli nenoturīgs meža darbinieks šajā laikā kļuva ievērojami turīgāks, bet atsevišķi, pat augsta ranga ierēdņi, iekrita un nonāca aiz "zviedru gardinēm".

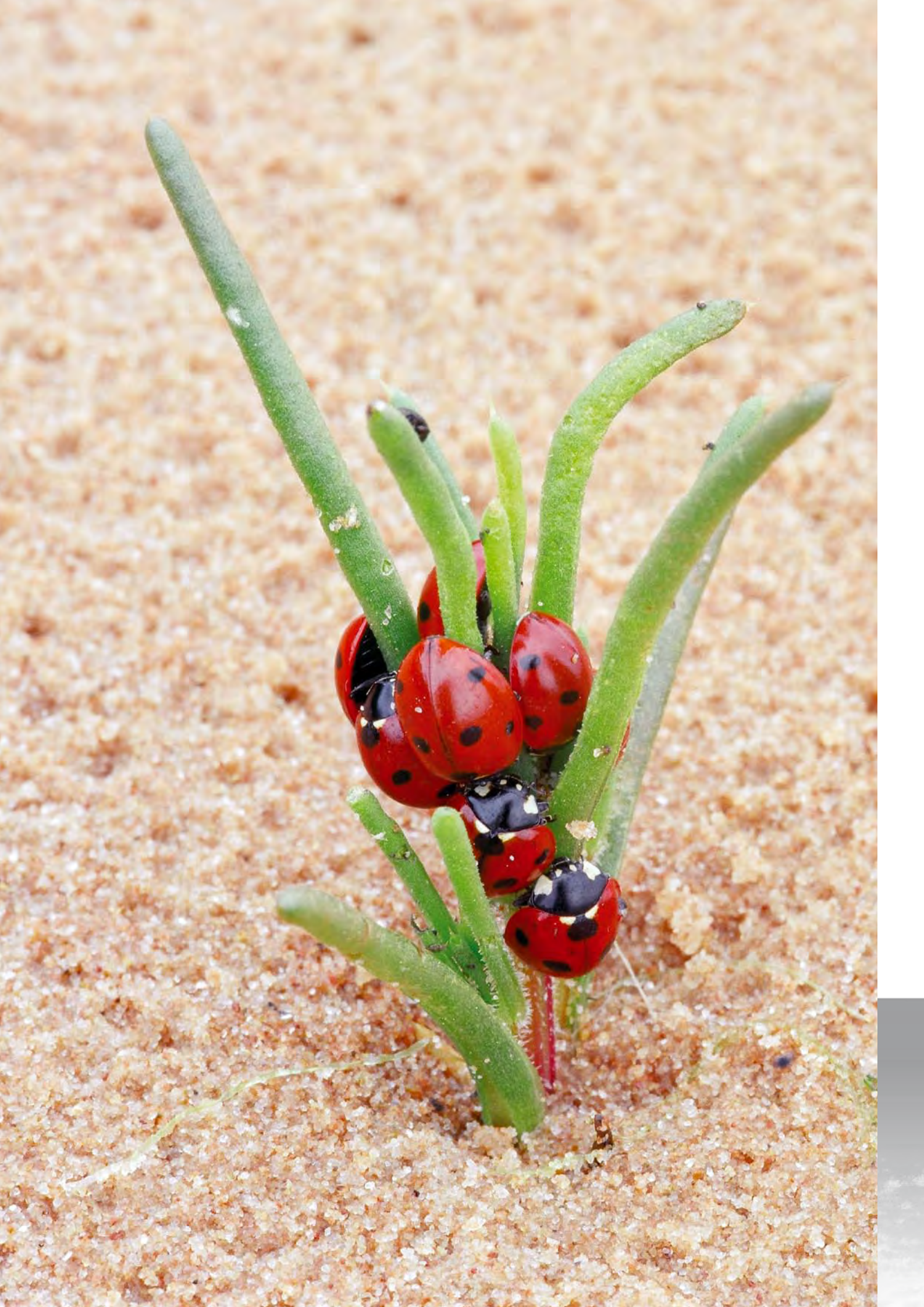
Iebraukušie melno arteļu barveži, solot lielākas algas, pārvilināja MRS strādniekus, kā arī iemānījās negodīgiern paņēmieniem nopirkt vai nomāt MRS mežizstrādes tehniku, tādējādi samazinot vietējo uzņēmumu ražošanas jaudas.

VĒTRA 1967 – 1969

1967 – 1969

G A D A P Ā R S K A T S

2005

Labs darbinieks LVM - ar darbu un dzīvi apmierināts darbinieks

LVM personāla vadības mērķis ir radīt situāciju, ka darbiniekus motivē ne tikai pamatalga, pabalsti, prēmijas un piemaksas atbilstoši darba rezultātam, bet arī labi darba apstākļi, pozitīvs novērtējums par padarīto, vadītāja atbildība pret darbiniekiem, attīstības un karjeras iespējas, veselīga un droša darba vide, pozitīvas attiecības starp darbiniekiem.

Lai īstenotu šos pamatprincipus, 2005. gada nogalē tika pabeigts pētījums par uzņēmuma korporatīvo kultūru, tas ir, kādas ir darbinieku savstarpējās sadarbības normas, darba stils un kopējās vērtības.

Pētījumā LVM tiek raksturots kā uz uzdevuma kultūru orientēts uzņēmums, kur biznesa mērķa un uzdevuma sasniegšanai ir pakārtots viss pārējais. Tieši šāds uzņēmuma kolektīva domāšanas veids ļāvis optimāli sasniegt izvirzītos darba uzdevumus un nodrošinājis pastāvīgus biznesa panākumus ikdienā. Tālāk seko sadarbības kultūra, jo vadītāji apzinās komandas saliedētības nozīmi labu darba rezultātu sasniegšanā un augstu vērtē sadarbības un iekšējās komunikācijas lomu ikdienas dzīvē. Citu organizācijas kultūras veidu ietekme uz LVM kultūru ir neizteikta.

Izmantojot alegoriju, LVM kolektīvu varētu salīdzināt ar labu kori, kurš skan diriģenta vadībā, kurā ir arī daži solisti, taču viņu partijas nav spēcīgākas un iesaistīgākas par kopējo sniegumu.

Ir konstatēts, ka LVM darbinieki ir gatavi pārmaiņām, pat vēlas un atbalsta tās, jo mainīgu darba vidi uzskata par inovatīvu un atrod iespēju attīstīties un mācīties. Gan vadītāji, gan darbinieki ir gatavi paplašināt vai mainīt savas atbildības un kompetences robežas labāku darba rezultātu un sakārtotas ikdienas dzīves kvalitātes labā.

LVM ir apzinātas 5 svarīgākās vērtības, kuras darbinieki uzskata par būtiskām ikdienas darbā:

- godīgums,
- sasniegumi un darba rezultāti,
- kompetence,
- sadarbība, draudzīgums un dzīvesprieks,
- lepnums par savu organizāciju.

Arī turpmāk ir plānots organizēt personāla vadību, atzīstot, ka biznesa panākumu līmenis ir atkarīgs no uzticama, prasmīga un motivēta personāla, kas pilnībā noskaņots LVM attīstībai.

PERSONĀLA ATTĪSTĪBA

LVM apsaimnieko Eiropas nozīmes vides vērtības

LVM mērķis dabas un vides aizsardzībā ir saglabāt bioloģisko daudzveidību apsaimniekojamos mežos tādā līmenī, kas atbilst katras apsaimniekojamās teritorijas izmantošanas galvenajam mērķim; saglabāt meža ekosistēmu lomu augsnes, ūdeņu un ainavu aizsardzībā.

Kas ir *Natura 2000*?

Visas Eiropas Savienības valstis ir apņēmušās izveidot kopīgu aizsargājamo teritoriju tīklu *Natura 2000*. Kopš 2004. gada arī Latvija ir izveidojusi savu daļu no šī tīkla. Tas tika veidots no jau esošajām īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, pievienojot klāt vēl 122 jaunas. Teritoriju izveidošanas pamatnosacījums ir visā Eiropā retu un apdraudētu augu un dzīvnieku sugu un to dzīves vietu (biotopu) aizsardzība. Šādu sugu un biotopu saraksti ir iekļauti divās ES direktīvās, un to labvēlīga aizsardzības statusa nodrošināšana ir obligāta visām ES valstīm. No direktīvu sarakstos iekļautajām sugām un biotopiem Latvijā atrodamas un tiek aizsargātas 20 augu, 20 bezmugurkaulnieku, 5 zīdītāju, 3 rāpuļu, 11 zivju, 70 putnu sugas un 60 biotopu veidi.

Natura 2000 teritorijas Latvijā

Natura 2000 tīklā Latvijā ir iekļautas 336 teritorijas – 4 dabas rezervāti, 3 nacionālie parki, 250 dabas liegumi, 38 dabas parki, 9 aizsargājamo ainavu apvidi, 9 dabas pieminekļi un 23 mikroliegumi. Tās kopā aizņem 11,9 % no Latvijas platības. Šīm teritorijām ir atšķirīgi aizsardzības un apsaimniekošanas režīmi – no minimāliem ierobežojumiem aizsargājamo ainavu apvidos līdz pat pilnīgam saimnieciskās darbības aizliegumam dabas rezervātos.

LVM – nozīmīgs vides vērtību apsaimniekotājs *Natura 2000* teritorijās

LVM apsaimnieko vairāk nekā 250 *Natura 2000* teritoriju (dabas liegumus, dabas parkus, aizsargājamo ainavu apvidus un mikroliegumus) jeb 207 tūkst. ha, kas ir 13% no LVM valdījumā esošajām meža zemēm. Lai apsaimniekotu valdījumā esošās *Natura 2000* teritorijas atbilstoši to aizsardzības mērķim, LVM ik gadus izstrādā un ievieš dabas aizsardzības plānus šīm teritorijām. 2005. gadā izstrādāti 20 dabas aizsardzības plāni, veikta aizsargājamo biotopu kopšana, izvietoti informācijas stendi, zīmes, labiekārtotas atpūtas vietas teritorijas apmeklētājiem.

LVM velta īpašu vērību un veic ilglaicīgus pētījumus ar mērķi nodrošināt labvēlīgu aizsardzības statusu šādām konkrētām Eiropas nozīmes aizsargājamām sugām un biotopiem:

upes pērle (*Margaritifera margaritifera*),
melnais stārķis (*Ciconia nigra*),
mednis (*Tetrao urogallus*),
boreālie meži,
jaukti platlapju meži.

NATURA 2000

NATURA 2000

G A D A P Ā R S K A T S

2005

Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju *Natura 2000* apsaimniekošanu LVM nodrošina no līdzekļiem, kas tiek iegūti no koksnes pārdošanas mežos, kuru apsaimniekošanas mērķis ir koksnes ieguve. Atsevišķās *Natura 2000* teritorijās (dabas parkā "Tērvete", dabas liegumos "Zebrus un Svētes ezers", "Viķu purvs") LVM apmeklētājiem piedāvā rekreācijas pakalpojumus. Visās valdījumā esošajās zemēs LVM kopējais ieguldījums 2005. gadā vides un dabas vērtību aizsardzībā ir 4,8 miljoni latu, tai skaitā 3,7 miljoni latu neiegūtie ieņēmumi no koksnes (augošiem kokiem).

Uzņēmuma pamatbizness – mežsaimniecība – *Natura 2000* meža zemēs ir būtiski ierobežots. Tas izpaužas mežsaimnieciskās ražošanas (galvenokārt koksnes ieguves) aprobežojumos:

Mežsaimnieciskās ražošanas aprobežojumu veidi	Mežu apsaimniekotājs				Kopā, no meža zemēm Latvijā	
	LVM		Visi pārējie			
	Plat., ha	%	Plat., ha	%	Plat., ha	%
Jebkura darbība	33 882	2,1	26 822	1,7	60 704	1,9
Galvenā cirte	112 814	7,1	60 890	3,8	173 701	5,4
Kailcirte	33 093	2,1	51 306	3,2	84 399	2,6
Citi darbības aprobežojumi	27 299	1,7	80 886	5,1	108 185	3,4
Kopā	207 088	13,0	219 904	13,8	426 989	13,3

Natura 2000 teritoriju mērķtiecīgai apsaimniekošanai LVM arī līdzdarbojas kā partneris trijos Eiropas Komisijas LIFE – Daba programmas finansētajos projektos: "Purva biotopu aizsardzības plāna īstenošana Latvijā", "Ziemeļgaujas ielejas aizsardzība un apsaimniekošana", "Papes ezers – apsaimniekošana un attīstīšana".

2005. gadā LVM aizsargājamo dabas teritoriju platība ir palielinājusies par 8140 ha jeb 0,5% no apsaimniekojamo zemju platības, kopā veidojot 466 840 ha jeb 28,8% no LVM valdījumā esošajām zemēm.

No LVM apsaimniekotajām meža zemēm 227 615 ha jeb 14,1% ir teritorijas bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai. Šajās platībās mežsaimnieciskā darbība vai galvenā cirte netiek plānota, tiek plānoti tikai tādi pasākumi, kas nepieciešami bioloģiskās daudzveidības uzturēšanai.

Pārējo aizsargājamo teritoriju – 14,7% no LVM meža zemēm – apsaimniekošanas mērķis ir nodrošināt sabiedrībai atpūtas un izziņas iespējas mežā, saglabāt meža lomu vides, t. sk. ainavu, aizsardzībā. Šajās platībās saimnieciskā darbība tiek plānota atbilstoši teritorijas aizsardzības mērķim.

Teritorijas, kuru apsaimniekošanai par galveno mērķi ir izvirzīta augstvērtīgas koksnes ieguve, ir 71% no LVM apsaimniekotajām zemēm.

“Latvijas valsts meži” brīdina:

NEMĒSLO MEŽĀ!
PAR CŪKU PĀRVĒRTĪSIES!

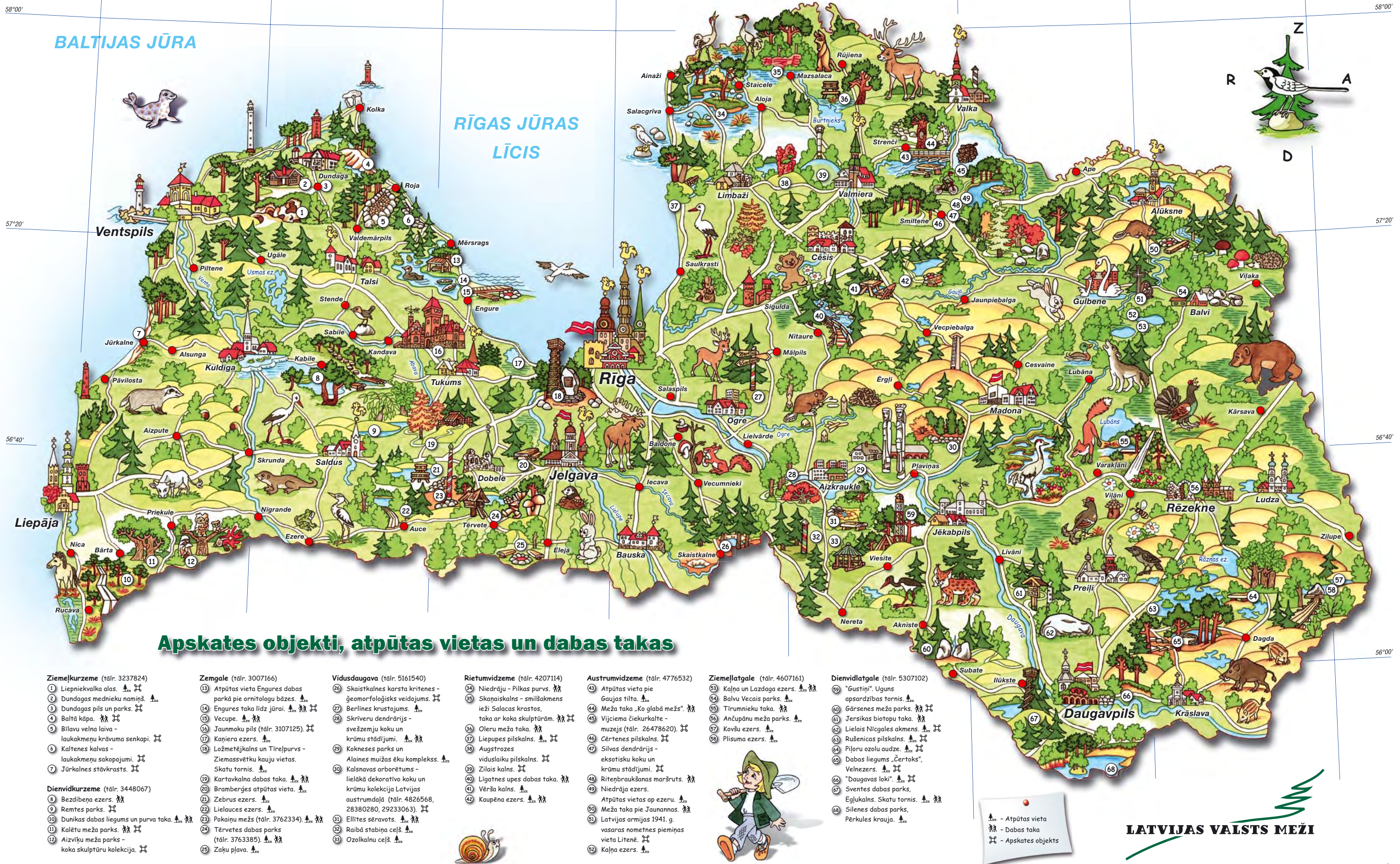
LVM ATPŪTAS VIETU KARTE

LVM VISPĀRINĀTĀS VIETU KARTE

GADA PĀRSKATS

2005

Aicinām atpūsties Latvijas valsts mežos!

LVM piesaka karu cūkošanai

Sociālās aptaujas liecina, ka aptuveni 82% Latvijas iedzīvotāju ik gadu atpūšas valsts mežos un atpūtnieku skaits arvien palielinās. Diemžēl katru gadu palielinās arī atkritumu daudzums mežos, kā rezultātā LVM ir jātērē arvien vairāk līdzekļu atkritumu izvākšanai, kas 2004. gadā sasniedza jau 80 000 Ls.

Lai risinātu augošo mežu piesārņojuma problēmu un mainītu sabiedrības attieksmi pret mežu piemēslošanu ar atkritumiem, 2005. gadā LVM uzsāk nacionāla mēroga sociālo kampaņu "Nemēslo mežā! Par cūku pārvērtiesies!". Par kampaņas atbalstītājiem kļūst LR Vides ministrija un Zemkopības ministrija, kā arī privātais uzņēmums a/s "L&T Hoetika". Tāpat kampaņas atbalstīšanā aktīvi iesaistās vairākas nevalstiskās organizācijas, tai skaitā domu biedru grupa "Tīri meži" un "Projekts Pēdas".

No 2005. gada jūlija līdz oktobrim LVM īsteno vērienīgu informatīvo kampaņu visā Latvijā, ar TV, radio un vides reklāmu palīdzību aicinot sabiedrību nepiemēslo mežus. Kampaņas ietvaros tiek radīts īpašs tēls – Cūkmens, kas personificē mežu piesārņotājus, piesaista mediju uzmanību un tiekas ar vairāk nekā 7000 bērniem skolās un nometnēs. Cūkmens izsludina konkursu par labāko fotogrāfiju, kas ataino mežu piesārņojuma postu. Tiek atklāta arī kampaņas mājas lapa www.cukmens.lv, kā arī bezmaksas telefons 8002852, pa kuru ikviens var ziņot par nelegālām izgāztuvēm mežā. Piesārņotākās vietas valsts mežos tiek sakopotas. Kopumā no mežiem 2005. gadā tiek izvākti vairāk nekā 6000 m³ atkritumu.

Vides ministrs Raimonds Vējonis, zemkopības ministrs Mārtiņš Roze, AS "Latvijas valsts meži" valdes priekšsēdētājs Roberts Stripnieks, AS "L&T Hoetika" administratīvā direktore Indra Petrēvica atklāj kampaņu "Nemēslo mežā! Par cūku pārvērtiesies!"

Ievērojamākā kampaņas meža sakopšanas talka noris kopā ar Latvijas Ministru prezidentu Aigaru Kalviti un četriem valdības ministriem, kad tiek sakopts jūras krasts pie Engures. Pateicoties kampaņas lielajai publicitātei un mērogam, Cūkmenu un kampaņas ideju 2005. gada nogalē jau atpazīst gandrīz 50% Latvijas iedzīvotāju, kā liecina veiktā aptauja (SKDS). Tātad LVM ir izdevies mežu piesārņojuma problēmu aktualizēt visas valsts līmenī. Tomēr tas ir tikai sākums. Labs sākums. Lai turpinātu kampaņas tradīciju, kas spēs mainīt visas sabiedrības attieksmi pret mežu piesārņošanu ar atkritumiem, 2006. gadā Cūkmens atkal atgriežas.

CŪKMENS

CŪKMENS

G A D A P Ā R S K A T S

2005

Darbības veids

Akciju sabiedrības "Latvijas valsts meži" darbības mērķis ir īstenot valsts meža īpašuma pārvaldīšanu un tādu valsts meža apsaimniekošanu, kas nodrošina valsts meža vērtības saglabāšanu, vairošanu un ienākumus meža īpašniekam – valstij.

LVM akciju turētājs ir valsts LR Zemkopības ministrijas personā. Uzņēmuma pārvaldes institūcijas ir akcionāru sapulce, padome un valde. Augstākā lēmēj institūcija ir akcionāru sapulce, kas pārstāv akciju turētāju – Zemkopības ministriju. LVM padome pārstāv akcionāra intereses akcionāru sapulcē starplaikā un kontrolē valdes darbību, savukārt LVM pārvaldes augstākā izpildinstitūcija ir valde. 2005. gadā LVM valdi veidoja 6 valdes locekļi: valdes priekšsēdētājs un pieci valdes locekļi.

Uzņēmuma darbība pārskata gadā

LVM pārvalda un apsaimnieko 1,62 miljonus hektāru Latvijas Republikas zemes, tai skaitā 1,39 miljonus hektāru meža platību. Teritorijas, kuru apsaimniekošanai par galveno mērķi ir izvirzīta augstvērtīgas koksnes ieguve, ir 71,2% (1,15 miljoni ha) no LVM valdījumā esošajām zemēm. No 2000. līdz 2005. gadam būtiski ir palielinājusies dažāda rakstura un nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju platība LVM valdījumā esošajās zemēs: no 12,9% (208,7 tūkst. ha) līdz 28,8% (466,8 tūkst. ha). Viens no uzņēmuma ilgtermiņa mērķiem ir apsaimniekojamo meža platību palielināšana, tādēļ pārskata gadā tika plānota zemju iegāde 3000 ha platībā. Faktiski tika veikta 984 ha iegāde, un pārskata gada beigās uzņēmuma bilanci ir 1498 ha meža platību. Atbilstoši Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja ierosinājumam tika veikts audits par zemju iegādes konkursa procedūrām, tāpēc zemju iegādes konkurss netika realizēts līdz galam un kopējais zemes iegādes plāns pārskata gadā netika sasniegts. Auditā pārkāpumi konkursa procedūrās netika atklāti.

2005. gada 8.–9. janvārī Latvijā notikušajā viesulvētrā LVM apsaimniekoto mežu teritorijā tika nolauzti vai izgāzti aptuveni 3 miljoni m³ augošu koku. Lielais vētrā postītās koksnes piedāvājums tirgū dramatiski samazināja koksnes cenas, kas būtiski ietekmēja uzņēmuma naudas plūsmu. Neraugoties uz vētras ietekmi, 2005. gada budžeta un darbības plāns ir izpildīts, un uzņēmuma ieņēmumi pārsniedza plānotos, sasniedzot 69,5 miljonus latu jeb 112% no budžetā plānotajiem. Pārskata gads ir pirmais, kad ieņēmumi no apaļo kokmateriālu sortimentu pārdošanas pārsniedz pusi (52%) no kopējā apgrozījuma.

	Budžets saskaņā ar 01.03.2005. akcionāru sapulces lēmumu	Budžets saskaņā ar 19.07.2005. akcionāru sapulces lēmumu	Faktiskā izpilde
	tūkst. Ls	tūkst. Ls	tūkst. Ls
Ieņēmumi, t. sk.	71 374	61 974	69 481
no augošu koku pārdošanas	35 300	25 900	30 665
no apalkoksnes sortimentu pārdošanas	34 010	34 010	36 380
no medību platību nomas	482	482	498
no rekreācijas un medību pakalpojumiem	383	383	378
no meža koku sēklu pārdošanas	43	43	48
no stādu pārdošanas	381	381	410
no zemes nomas	194	194	206
citi ieņēmumi*	181	181	177
procentu ieņēmumi	400	400	719
Izmaksas kopā:	37 603	42 393	40 415
ražošanas izmaksas	35 947	40 737	38 829
administrācijas izmaksas	1 655	1 655	1 586
Nekustamā īpašuma nodoklis	2 755	2 755	2 295
Peļņa pirms uzņēmuma ienākuma nodokļa	31 017	16 827	26 772
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	4 653	2 524	3 824
Peļņa pēc nodokļiem	26 364	14 302	22 948

*dažādu ieņēmumu un izdevumu starpība, kas nav tieši saistīta ar uzņēmuma saimniecisko darbību

Akciju sabiedrība "Latvijas valsts meži" 2005. gadā ir pilnībā izpildījusi saistības pret meža īpašnieku, t. i., valsti, samaksājot likumā "Par valsts budžetu 2005. gadam" paredzēto maksājumu – dividendes (12,4 miljonu latu) – un visus uz LVM attiecināmos nodokļus (14,9 miljonus latu).

Pēc LR Zemkopības ministrijas iniciatīvas un ņemot vērā likumā "Par uzņēmuma ienākuma nodokli" noteiktās atlaides, aprēķinot uzņēmuma ienākuma nodokli, LVM pārskata gadā ir ziedojis 290 tūkst. latu sabiedriskā labuma organizācijām.

Visa gada laikā prioritāte bija vētras seku likvidēšana. 2005. gada laikā veikto svarīgāko darbu apjoms meža kapitāla vērtības palielināšanai un saimnieciskā darbības plāna izpilde atbilst plānotajam. Saskaņā ar akcionāram iesniegto metodiku (Ilgttermiņa meža kapitāla apsaimniekošanas plāna I etaps), LVM apsaimniekojamā meža kapitāla aprēķinātā vērtība meža kopšanas un atjaunošanas rezultātā ir palielināta par 29,9 miljoniem latu. Meža apsaimniekošanai ir izmantots šajā plānā izstrādātais mērķa caurmēra modelis un veikti tam atbilstoši darbi (meža atjaunošana un kopšana). 2005. gadā mežs ir atjaunots 11 235 ha platībā ar ilgtermiņa meža kapitāla apsaimniekošanas plānā paredzētajām koku sugām, atjaunošanas veidiem un tehnoloģijām un mežs kopts (jaunaudžu kopšana un krājas kopšanas cirtes) 38 855 ha platībā ar minētajā plānā paredzēto periodiskumu un intensitāti. Papildus 16 139 ha platībā veikta krājas kopšana, vētras skartajās teritorijās novācot vēja gāztos un lauztos kokus.

Palielinot uzņēmuma autoceļu kopgarumu, 2005. gada laikā, investējot 13,4 miljonus latu, ekspluatācijā ir nodoti 617 km meža ceļu, kuri ir iekļauti uzņēmuma bilanci.

Pārskata gadā ir uzsākts otrais posms meža koku stādu ražošanas attīstībā – uzglabāšanas un šķirošanas kompleksa būvniecība, lai piedāvātu tirgū augstākas kvalitātes stādus klientu pieprasītajos termiņos ar mērķi palielināt meža vērtību.

Pabeigts LVM, Valsts meža dienesta un Zviedrijas Ūstra Götaland Meža pārvaldes kopprojekts "Dabisko meža biotopu apsaimniekošana Latvijā". Projekta ietvaros ir izstrādāta metodika un atbilstoši tai identificētas dabisko mežu biotopu koncentrācijas vietas, kas ir priekšnoteikums retajām sugām piemērotu dzīvotņu saglabāšanai ilgtermiņā. LVM ieguvums no projekta ir pilnveidotas esošās, iegūtas jaunas zināšanas un praktiskā pieredze dabas aizsardzības pasākumu realizēšanā un to plānošanai ilgtermiņā.

Izstrādāta un uzsākta sabiedrības informēšanas kampaņa "Nemēslo mežā", kuras ietvaros tika izstrādāta radošā koncepcija ar centrālo tēlu – Cūkmenu. Koncepcija realizēta, savijot informējošu klipu demonstrēšanu masu medijos un vides reklāmu ar intensīvu sabiedrisko attiecību un mediju kampaņu.

VADĪBAS ZIŅOJUMS

VADĪBAS ZIŅOJUMS

G A D A P Ā R S K A T S

2005

		Plāns saskaņā ar 01.03.2005. akcionāru sapulces lēmumu	Plāns saskaņā ar 19.07.2005. akcionāru sapulces lēmumu	Faktiskā izpilde
Augošu koku pārdošana	milj. m ³	2,60	2,95	3,38
Apalkoksnes sortimentu realizācija	milj. m ³	1,29	1,29	1,4
Meža atjaunošana	tūkst. ha	10,3	10,3	11,2
Meža (jaunaudžu) kopšana	tūkst. ha	29,9	29,9	30,1
Meža ieadudzēšanas platību palielināšana	tūkst. ha	2,7	2,7	0,6
Meža meliorācijas sistēmu renovācija	tūkst. ha	13	13	8,6
Meža inventarizācija	tūkst. ha	148,5	148,5	176,3
Meža ceļu būvniecība	km	630	630	617
Dabas vērtību inventarizācija	tūkst. ha	5,1	5,1	4,1
Zemes reģistrācija Zemesgrāmatā	tūkst. ha	200	200	56

Zemes uzmērīšanas un reģistrācijas Zemesgrāmatā darbu veikšana ir būtiski aizkavējusies, jo darbu nodošanu būtiski kavē sliktā izpildīto darbu kvalitāte, kuras dēļ darbi ir vairākkārt jānodod atpakaļ izpildītājiem trūkumu novēršanai.

Meža ieadudzēšanas platību palielināšana ir iekavējusies, jo prioritāte bija vētras seku likvidēšana, un process lauksaimniecības zemju transformēšanai ir laikietilpīgāks, nekā sākumā bija plānots. Papildus nerealizējās kopējais plāns zemju iegādei 3000 ha platībā.

Uzņēmuma attīstība

LVM ir saņēmusi Latvijas Darba devēju konfederācijas (LDDK) atzinību par inovatīvu uzņēmējdarbību, iekļūstot LDDK 2005. gada balvas "Par inovācijām uzņēmējdarbībā" finālistu vidū. Šāds novērtējums iegūts par modernu tehnoloģiju ieviešanu un attīstību meža stādu ražošanā.

Ar mērķi attīstīt IT atbalsta sistēmu tika veikta visu biznesa procesu aprakstīšana un izstrādātas detalizētas procesu plūsmas shēmas, kas kalpo biznesa procesu uzlabošanas organizēšanai.

Pārskata gadā tika turpināts iepriekšējā gadā uzsāktais uzņēmuma reorganizācijas process funkciju specializācijai, un tā rezultātā tika izveidotas divas atsevišķas struktūrvienības efektīvākai LVM nekustamā īpašuma apsaimniekošanai un meža ceļu projektēšanas un būvniecības procesa kvalitātes uzlabošanai.

Lai palielinātu koksnes piegāžu efektivitāti, samazinot koksnes uzmērīšanas izmaksas, kā arī padarītu pārskatāmāku koksnes uzmērīšanas procesu un novērstu "konkurēšanu ar uzmērījumiem", LVM piedalījās Latvijas kokmateriālu pārdevēju biedrības dibināšanā un neatkarīgas koksnes uzmērīšanas institūcijas izveidē.

Atbilstoši uzņēmuma korporatīvajā stratēģijā definētajiem pētījumu virzieniem ir noslēgti zinātniskās izpētes līgumi kā viena gada ietvaros, tā ilgākiem pētījumiem šādos virzienos:

- meža koku sugu ražības uzlabošana ar selekcijas metodēm un koksnes kvalitātes novērtēšana;
- fito un entomoloģisko risku samazināšanas iespējas;
- meža kapitāla vērtības noteikšanas metodikas un vērtību palielinošu meža apsaimniekošanas modeļu attīstība;
- dabas vērtību stāvokļa monitorings un apsaimniekošanas metodes;
- meža sniegto vērtību izmantošanas iespējas enerģijas ražošanā, efektīvas mežizstrādes tehnoloģijas un koksnes piegāžu loģistikas atbalsts.

Saskaņā ar līgumiem zinātnisko pētījumu atskaites par paveikto 231 tūkst. Ls vērtībā ir publiski prezentētas, par tām ir saņemti pozitīvi uzņēmuma konsultatīvās zinātniskās padomes atzinumi, un pētījumu rezultāti tiek izmantoti inovācijām saimnieciskajā darbībā.

Finanšu risku vadība

LVM savu saimniecisko darbību, saskaņā ar ilgtermiņa attīstības plānu, nodrošina, izmantojot uzņēmuma rīcībā esošos naudas līdzekļus. Finanšu pārvaldība uzņēmumā tiek veikta centralizēti, un likviditāte pilnībā nodrošina laicīgu visu saistību izpildi gan pret sadarbības partneriem, gan valsti. Ņemot vērā, ka gandrīz visi ieņēmumi (vairāk nekā 99%) atbilstoši realizācijas tirgum ir latos, valūtas riska ietekme uz uzņēmuma finanšu rādītājiem ir minimāla. Pārskata gadā būtiski pieaudzis debitoru apjoms, tomēr tas neatstāj ietekmi uz uzņēmuma finansiālo stabilitāti, jo lielākā daļa debitoru ir īstermiņa. Uzņēmuma uzkrātie naudas līdzekļi tiek izvietoti zema riska īstermiņa finanšu instrumentos, iegādājoties vērtspapirus ar augstu likviditāti, kā arī noguldot kredītiestāžu depozītos ar mērķi gūt stabilu peļņu.

Dalība starptautiskajos procesos

Ar mērķi iegūt lobiju Eiropas Savienības (turpmāk arī ES) institūcijās tika dibināta ES valsts mežu apsaimniekojošo organizāciju asociācija EUSTAFOR, kur viens no dibinātājiem ir arī LVM.

2005. gadā Latvijā sekmīgi notika LVM organizētā 6. Eiropas valsts meža apsaimniekotāju konference. Konferencei bija reģistrējušies 23 Eiropas valstu delegāti no valsts mežus apsaimniekojošām organizācijām un uzņēmumiem.

Lai sasniegtu Eiropas meža sektora vīziju 2030, ir izveidota Eiropas Savienības Mežsaimniecības un uz koksnes resursiem balstītas rūpniecības tehnoloģiskā platforma. Šīs platformas atbalstam tika izveidota Latvijas meža sektora nacionālā atbalsta grupa, kuras dibināšanā piedalījās arī LVM. Grupas darbības rezultātā ir notikusi integrēšanās ES organizācijā un nacionālās vīzijas 2030 projekta formulēšana.

Apstākļi un notikumi pēc pārskata gada beigām

Laika periodā kopš pārskata perioda pēdējās dienas līdz šī ziņojuma parakstīšanai nav bijis nekādu ievērojamu notikumu, kas varētu būtiski ietekmēt uzņēmuma darbību.

Svarīgākās ieceres uzņēmējdarbībā 2006. gadā

- Visos saimnieciskās darbības virzienos plānots sasniegt rezultātus saskaņā ar katra darbības virziena ikgadēji aktualizēto ilgtermiņa attīstības plānu pieciem gadiem.
- Izstrādāt un ieviest efektīvu meža apsaimniekošanas plānošanas sistēmu.
- Uzsākt jaunu koksnes produktu ražošanu no cirsma atliekām biomasas izmantošanai enerģētikā.
- Piedāvāt tirgū ietvarstādus un stādus ar uzlabotu sakņu sistēmu 58% apjomā no LVM kopējā realizējamā materiāla.
- Lai panāktu ilgtermiņa attīstības plānā paredzēto rekreācijas un medību pakalpojumu kvalitātes uzlabojumu, nodot ekspluatācijā ugunsgrēkā izpostīto tūrisma un rekreācijas centru "Ezernieki", kā arī tūrisma un rekreācijas centru "Spāre".

Peļņas vai zaudējumu aprēķins

	2005	2004
	Ls	Ls
Neto apgrozījums	68 777 493	65 296 671
Pārdotās produkcijas ražošanas izmaksas	(37 708 721)	(22 551 500)
Bruto peļņa	31 068 772	42 745 171
Pārdošanas izmaksas	(449 933)	(163 445)
Administrācijas izmaksas	(2 231 950)	(1 796 183)
Pārējie saimnieciskās darbības ieņēmumi	280 449	134 021
Pārējie procentu ieņēmumi un tamlīdzīgi ieņēmumi	718 531	1 059 799
Procentu maksājumi un tamlīdzīgas izmaksas	(294 843)	(16 801)
Peļņa pirms nodokļiem	29 091 026	41 962 562
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	(3 690 698)	(5 755 860)
Atliktā nodokļa izmaiņas	(133 512)	(101 830)
Pārējie nodokļi	(2 318 970)	(2 176 432)
Pārskata gada peļņa	22 947 846	33 928 440

Roberts Strīpnieks,
valdes priekšsēdētājs

VADĪBAS ZIŅOJUMS

VADĪBAS ZIŅOJUMS

G A D A P Ā R S K A T S

2005

Balance

	31.12.2005.	31.12.2005
Aktīvs	Ls	Ls
Ilgtermiņa ieguldījumi		
Nemateriālie ieguldījumi	189 689	187 866
Pamatlīdzekļi	37 936 365	22 848 856
Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	1 388 320	1 139 960
Kopā ilgtermiņa ieguldījumi	39 514 374	24 176 682
Apgrozāmie līdzekļi		
Krājumi	2 394 573	1 405 472
Debitori	7 740 151	2 134 934
Vērtspapīri un līdzdalība kapitālos	9 963 604	25 262 111
Naudas līdzekļi kasē un bankā	5 186 813	945 904
Kopā apgrozāmie līdzekļi	25 285 141	29 748 421
Kopā aktīvs	64 799 515	53 925 103
Pasīvs		
Pašu kapitāls		
Akciju vai daļu kapitāls (pamatkapitāls)	32 063 259	10 633 573
Grāmatvedības politikas maiņas ietekme	103 996	–
Pārskata gada nesadalītā peļņa	22 947 846	33 928 440
Kopā pašu kapitāls	55 115 101	44 562 013
Uzkrājumi	2 711 429	1 989 492
Kreditori		
Ilgtermiņa parādi kreditoriem	22 854	22 854
Īstermiņa parādi kreditoriem	6 950 131	7 350 744
Kreditori kopā	6 972 985	7 373 598
Kopā pasīvs	64 799 515	53 925 103

Roberts Stripnieks,
valdes priekšsēdētājs

REVIDENTU ZIŅOJUMS

A/s "Latvijas valsts meži"
akcionāram

Mēs esam veikuši a/s "Latvijas valsts meži" (turpmāk tekstā – Uzņēmuma) 2005. gada finanšu pārskatu, uz kuriem balstoties ir sagatavoti saīsinātie Uzņēmuma 2005. gada finanšu pārskati, revīziju saskaņā ar Starptautiskās Grāmatvežu federācijas izdotajiem Starptautiskajiem revīzijas standartiem. Mūsu 2006. gada 21. marta revidentu ziņojumā mēs sniedzām atzinumu bez iebildēm par Uzņēmuma 2005. gada finanšu pārskatiem, uz kuriem balstoties ir sagatavoti saīsinātie Uzņēmuma 2005. gada finanšu pārskati.

Mēs veicām revīziju saskaņā ar Starptautiskās grāmatvežu federācijas izdotajiem Starptautiskajiem revīzijas standartiem. Šie standarti nosaka, ka mums jāplāno un jāveic revīzija tā, lai iegūtu pietiekamu pārliecību par to, ka finanšu pārskatos nav būtisku kļūdu. Revīzija ietver finanšu pārskatos norādīto summu un citas finanšu pārskatos ietvertās informācijas pamatojuma pārbaudi izlases veidā. Revīzija ietver arī pielietoto grāmatvedības principu un nozīmīgu uzņēmuma vadības izdarīto pieņēmumu, kā arī vispārēju finanšu pārskatu satura izvērtējumu. Uzskatām, ka veiktā revīzija ir devusi pietiekamu pamatojumu mūsu atzinuma izteikšanai.

Mūsaprāt, saīsinātajos finanšu pārskatos sniegtā informācija visos būtiskos aspektos ir patiesa un atbilst finanšu pārskatiem, no kuriem tā ir iegūta. Saīsinātie finanšu pārskati ir sagatavoti kā kopsavilkums, un tādējādi tajā nav iekļauti visi pielikumi, kā noteikts Latvijas Republikas likumā "Par uzņēmumu gada pārskatiem". Tādējādi saīsinātie finanšu pārskati jāskata kopā ar pilnajiem Uzņēmuma 2005. gada finanšu pārskatiem, kurā iekļauti visi pielikumi.

SIA "Ernst & Young Baltic"
Licence Nr. 17

Diāna Krišjāne
Personas kods: 250873-12964
Valdes priekšsēdētāja
LR zvērināta revidente
Sertifikāts Nr. 124

Rīgā,
2006. gada 24. maijā

© Latvijas valsts meži 2006
Foto: A. K. Meiers, O. Griķis, T. Kotovičs

G A D A P Ā R S K A T S

2005

Akciju sabiedrība "Latvijas valsts meži"
Kristapa iela 30, Rīga, LV-1046, Latvija
Tālr. 7602075
Fakss 7805430
<http://www.lvm.lv>

"LVM Mežs"
Kristapa iela 30, Rīga, LV-1046
Tālr. 7808777

"LVM Sēklas un stādi"
Pārupes iela 4, Jaunkalsnava,
Madonas raj., LV-4860
Tālr. 4826568

"LVM Apaļkoksnes piegādes"
Medus iela 7, Rīga, LV-1048
Tālr. 7805075

"LVM Rekreācija un medības"
Kristapa iela 30, Rīga, LV-1046
Tālr. 7805435

"LVM Meža infrastruktūra"
Alises iela 13, Rīga, LV-1046
Tālr. 7805482

"LVM Nekustamie īpašumi"
Kristapa iela 30, Rīga, LV-1046
Tālr. 7805015

Jaunmoku pils
"Jaunmoku pils", Tumes pag.,
Tukuma raj., LV-3139
Tālr. 3107125